

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.22. Vade laua &c. Vadit cœlus ad aquas Silioë: non erim sine illis sufficit lutum, & tres ostendit virtutes, bonumque remedium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

Deum. Quocirca hauriebant illi aquam qui cum fide vina accedebant: Leprosus, ab eo postulans: *Domine, si vis, potes me mundare:* cæcus ab eo requirens: *Domine ut videam.* Centurio, qui ait:

Matt. 8. 1.
Marc. 9. 22.

Domine puer meus iacet in domo paralyticus.

Accessit alter filij gravissimam & psonens ægritudinem, qui leuaticus erat, & male à demonio patiebatur, qui tandem concludit: *Si quid potes adiuvā nos.* Cui Dominus respondet: *Si credis possim.* Aquas hauries si fidei oculos habeas. O Domine, exclamat ille: *Credo Domine.* Sanus fit igitur filius tuus. Ut easdem Martha concederet: ait illi: *Nonne dixi tibi quia si crederis videbis gloriam Dei?* Quantum sapio: quo magis Martha in fide dubitat, eo magis aqua & exsiccat, & absconduntur. Non illos conspicimus nec fruuntur illis increduli dorigue Pharisei, qui tentantes eum, signa postulant, aquas non hauricus: *Signum non dabitur ei.* Et nec tertio sicut suo Joaco dicemus: Modica fide dubius accedit Regulus filio suo efflagitans aquas de fontibus salcatoris; hæret Dñs in modica eius fide illumq; reprehendit, frustra namque sine illa ad fontem accurrunt. Nū huius fontis mysteria possunt esse præclatiora?

Sexta.

Sexta; ex huius diuini fontis aquis toca dependet fertilitas, vigor, & pulchritudo florum & fontium in totius mundi refrigerum, gloria cælorum, fides Patriarcharum, spes Prophetarum, Apostolorum charitas, martyrum fortitudo, Doctorum sapientia, puritas virginum, poenitentia Monachorum: *Suspendam super eum omnem gloriam domus patris eius, vasorum diuersa genera.* Prædixit Dominus per Ihsam ipsamque Patre ut lapideam fundamentale posuit super quem quidquid est in mundo boni ac virtutis inueneretur ut dicere liceat cum Apostolo: *Ex ipso, & in ipso, & per ipsum sunt omnia.* Hoc ipsum ipse vitis similitudine declarauit, ex qua tota dependet vberitas palmitumque fructus. *Sine me mibi potestis facere.* Pende tandem qualiter fons ille qui primo seipsum Indæis effudit copiosissime, aquas suas transfudit ad Gentiles, illis etenim exaruit obduratis, perfractis, qui eū recipere designati sunt, nec doctrinam eius, nec Euangeliū acceperunt: hinc igitur fidem suam doctrinam, Sacramenta & Ecclesiam transfudit ad gentes quam Dei sententiam illis inuenerunt Apostoli: decentes: *Vobis oportebat: primo loqui verbū Dei, sed quoniam repellitis illud & indignos vos iudicatis æternæ vitæ, & ego conuertimur ad gentes.* Dicamus igitur, quod ex industria Deus fontem hunc miserit, ad vota precesque Ihsæ. Quatenus illud quod de mysterio Christi prædicebat vates hic, *Alius fontis operibus intelligeretur.*

Ista. 12. 24.

Rom. 11. 36.

Joan. 15. 5.

Septim.

Ast. 17. 48.

§. 22. *Vade Ihsa &c. Vadi cæcus ad aquas Siloë: non enim sine illis sufficit lutum, & tres ostendit virtutes, bonumque remedium.*

Nunc igitur excellens attende mysterium: vt Christus huic cæco mederetur, eumque illuminaret: lutum fecit ex sputo & puluerete terra; & linit super oculos eius. Non per hoc illuminatur, imo potius si in hoc filiteret magis cæcus efficeretur, sed illi necessariae sunt aquæ fontis Siloë. In hoc autem latet de Chryllo mysterium (ex mente D. Aug. & D. Greg. b.) quod in remedium cæcitatatis malorumque hominis Deus suæ sapientiæ salidam coniunxit: scilicet filium suum (qui de diuino suo supremoque procedit intellectu, sicut salua de tuo defuit capite) pulueri humane nature, illudque lutum mundi apposuerit oculis. En tibi, inquitur SS. Patres lutum de salua compositum & pulueri: *Verbum caro factum est.* En tibi illud oculis applicatum: *Et habitauit in nobis:* quasi ad illud aludat quod cecinit. *Dauid: Videtur omnes fines terræ salutare Dei nostri.* Nec non ad illud prophetae Baruch: *In terris visus est, & cum hominibus conuersatus est.* Lutum diuinum, verumtamen ex cæcare magis videbatur homines: etenim sibi proponemes hominem inopem fame, siti, mortalitate, nolentibus, ne plerū, etiam expositum, hoc ipsos amplius exercebat: ut eo ipso ne uerunt eum, quis esset, cognoscere, vt asserit. Ostolus de Iudæis & Gætilibus: quidā enim vt scandalū, alij vt stultitiā hoc arbitrabatur. Necessario requiebantur ad mūdū illuminationē aquæ fontis Siloë; hoc est illud donū, illud subdū, illa gratia eiusdē nostri Saluatoris: & eo modo illuminati sunt illi, qui eis per diuinā Christi gratiā vti sunt, & obscurioribus immeriti sunt tenebris, ad quorū oculos salubres hæ aquæ: nō penetrat. Pater hic ratio, cur Dñs hoc factō miraculo dixerit quod per illud suū manifestauerit aduentū: *In iudicium ego ueni, ut qui nō vident, videant: & qui vident, cæci fiant.* Ex his non leuem haurio intellectum cōmunis illius difficultatis: cur D. Ioan. Baptista discipulos suos ad Christum destinaret, vt interrogaret eum: *Tu es qui venturus es, an alium exspectamus.* Non illos propter semetipsum misit: neuiquam enim de hoc dubitabat sed optans vehementer, vt discipuli sui plenius illuminarentur: nouerat enim D. tista suos Ioan. quod ad cognoscendū Christū non satis esset: ad Christum vt ipse eis diceret, quis esset, nec quod corporalem miralem Christi præsentia eorū cooperiret oculos sed serit dilectus requirit vt ad aquas accederent Siloë, hoc opulos. hoc

36
D
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

hoc est, fauore ac gratia eiusdē Saluatoris vteretur, vt ipse verbis suis in illis, suis suā ecclesiis copulationem operaretur. Habes hic causam ob quam in tenebris cœci remanent, & quam iuste illos tradiderit Deus tot miseris, ac ferocibus, tanquam torer Komatorum subiecerit imperio. Quamuis enim oculis suis impostum gererent lutum id est cor, orale in Christi praeferant, diuinas tamen eius aquas sibi in remedium allumere neglexerunt.

Hoc ipsum praeclarissimum verbum Dominus Isaia expli. aut vt notatur D. Basil. D. Cyril. & c. Calcauisti adiecit Dicitur autem ad me ad me dicens: Pro eo quod abieci populus iste (non iam dicit meus populus, quia illum ablegasti) aquas Siloe qua vadunt cum stans. Et. Propter hoc ecce Dominus adhaeret super eos aquas fluminis fortis. Vt autem sciretur, quo Siloe erat hic, de quo mentio fiebat, illic alio de pectore dicens propheta suspirium exclamatur: Emmanuel. Lepus non patitur vt verbis adeo mysteriosis duntaxat indiciamus praeteritum illi abieci: perpendit enim D. Cyril. qua ratione populus iste Christum abiecerit, illamque flocci fecerit, vt pote hominem abiecitam viam, tere filium, minimum, eo modo quo eorum antecessores manna, quia inuitum, qua celo s. edelii, illud depexerunt, & salido habuerunt, necesse: Anima nostra inuicem super cibo isto leuissimo. Satis hoc appetit nois testati sunt Euangel. sic D. Cyrill. dum contemptu deseriunt quo Christum Iudaei abiecerunt, ac clamantes Pilato Praedi tolle tolle & c. Illi vero replicanti, Regem veltrum crucifigam: Responderunt: Non habemus Regem nisi Caesarem.

Ob quam culpam traditi sunt aquis istis in toribus, Romanorum domino, vltimamque subierunt heu miseris perditio. em. Hoc & alia sacramenta missa faciamus: h. e. tantam consideranda de clatatu de Christo mysterium, ipse est qui descendit nos illuminaturus, noique redempturus, atamen hoc ia fieri debet vt nos diuinam eius gratiam iobis praefidio assumamus, & diuinas eius aquas notis o. latis manibus applicemus. O ter stultum Lutherum dicentem, omnia Christum pro nostra salute peregrisse, iamque nobis agendum nihil superesse. Proditor nequissime, nec tu aduertis, quod quauis Christus diuinum cōpgerit lutum oculisque cœci imposuerit, necessarium fuerit, vt ille pergeret, iret, & manus extenderet, aquas colligeret Siloe, sibi que applicaret, quo datur intelligi, tibi necessarium esse vt manum adicias redemptionis eiusdem Dei nostri Saluatoris. Nec hoc oblitus est Euangelista nobis insinuare: cum enim dixisset quod Christus ex parte sua egerat, nobis ex-

phicat id quod cœcus ex parte sua adimpleat: Abij, lauit, & venit vid. m.

Audito Domini praecepto, vi a fide flagras arripit ner suum, & totus gaudio delibans ob certam salutis suae fiduciam, ecclesi procurrat grassu, licet cœcus suo desiderio simulatus, illi confidero qualis incedat parua lanca peca ad collum harpagine praetera, baculum via pedumque ducem habens: quid non tunc pectore reuoluebat? vi sanctissime, dicet, ad salute mihi missa modo, ita modo videro illos, quos dicunt celos, solem, lunam, stellas, & ceteros, Iam es, modo iam modo cum illis agere potero, illo quo illi, pestui. His cogitatioibus occupatus ad fontem accedit, & baculo tentans quatit aquas, sentit illas, inclinat se, ad eas exte, diuinas, ex eis haurit, & lauat se & momento temporis oculis te mmatur: gaudeque frui clarioribus. Hoc itaque opatio modo procedit: non enim illi cœco fatis est id quod Christus ageret: sed illius praeepto prompta, respondet obedientia, illud quod Christus ei praeeperat, perfectissime adimplens, manus, pedes, totumque corpus applicans executioni.

Explicat D. Chrys. & I. heophilac. promptam cœci obedientiam, qui nec haesit, nec obieci, d. cœci: quid est hoc quod mihi praeecepit? quid in me aquae Siloe operabuntur? quous potioribus vigeant viribus aqua totius, pra probatica plicinae floco? Milles me hoc in fonte laui, sed nec vltim percipi tantum vestigium. Aquas Siloe non hic delixit, sicut Naaman aquas Iordanis, contra vatem Elicum murmurator, eo quod ad eas missus ab eo, certo foret mundanus. Per hoc obduratam v. i. e. Iudaeorum petulantiam: qui in omnibus sibi a Deo iniunctis, recalcitrabant, & mille proponebant difficultates: quocirca grauius contra eos Deus expostulabat: velut contra populum praeeptis suis perpetuo retractatum: Quare auersus est populus iste in Hierusalem auersione contentos. Mandat illis, vt terram ingrediantur Chamam, hanc etenim illis promiserat: consertim varias obieciunt difficultates, aiuntque hoc impossibile: populus enim ille, ipsorum iudicio, viribus illos longius anteibat, de diuinis diffidentes: quapropter ita furor Domini accensus est vehementer, vt omnes delere voluerit, & de facto deleuisset, sed intercedente Moyle plagam misericors coluit. Inhibet illis ne signa cum hoste conferant, eento namque certius fuisseto matre conflictum mituros: queruli obieciunt nullam subesse rationem cur ad inuicem certantur.

57
Cœci
obediētia

Ho. 55
Ioann.
In. 9.
L. an.

V.
Iudaei
inobe
dientia.
Hieros.
35.

Num. 41.
42.

L. 7. c. 3.

In c. 8.
I. sa.

III.
Cur Iu
daci tra
ditū sunt
Romanis
Rom. 25.
5.

Ioan. 19.
25.

tamine desiliant, quandoquidem se iudicarent vi-
ribus prevalere: quo factum est, vt tanta in illos
eade hostis debachatus sit, vt multo te, nore
habuerint, quod merito deplorarent. Præcipit
Hier 44. 2 illis ore Hieremix nuntium remittant idolis,
nec vltra adoretit solem, lunam totamque cæli
militiam: cum Deo contentiosè disputant, num
illis hoc expehret, an non. Talisque apud eos
peruersus mos inoleuerat, vt illis merito expro-
brate potuerit D. Stephanus: *Dura cervice & in-
circumcisis cordibus & auribus, vos semper Spiritus
S. resistitis.* Dura cervice populum ob rebellem
inobedientiam illos Deus cogitominauit.

Non sic cæcus uollet, non hic, sed audito Chri-
sti præcepto: *Abyi, laui.* Hæc autem nostra de-
bet ei ga Deum esse obedientia, tuosque superio-
res: & auidet quid virgo prudentissima dixerit
nuptiarum ministris, quasi vobis hoc ipsum dice-
ret: *Quodcumque dixerit vobis, facite.* Hæc est
illa obedientia quam tantopere D. Ber. recommen-
dat in Apostolis Petro, Andrea, Iacobo & Ioan-
VI.
qui ad vnam vocantis Christi Vocem, diligenter
obediunt. Et quidem in tali occasione, vt notat
D. Greg. qua numquam eum adhuc viderant mi-
nucula facientem, nec altiora doctrinæ illius le-
creta perceperant, nec quidquam de cælestis
præmij retributione suis leguibus promissa in-
tellexerant. Obedientiæ prompta quæ tuam con-
fundit & arguit in Deum rebellionem prælatos-
que inobedientiam, quæ semper tui cerebri sicut
Adami aures porrigis diabolo tibi suggerenti: *Cur
præcipit vobis Deus? Vade fac quod dico, non mo-
tieris licet comedas, tempus habebis oportuum
quò postmodum Dei mandatum pericias. O-
ter felicem cæcum, forma est & symbolum per-
fecti penitentis obedientis voci Christi, quam
illi per confessarium infinnat. Quod si sic faceres
quàm certa tibi foret curatio per securam prom-
ptamque obedientiam.*

Hæc tibi magis est necessaria (ex. de D. Chry-
sost.) quàm infimo respectu mensi, si quidem
ile sæpe fallitur in eo quod præscribit, nec certa
salus est, quia illi in omnibus obtemperat: hic au-
tem omnia certa, si procedat vt debet, quocirca
monet D. Paulus Titum discipulum suum, vt
promptam hanc fidelibus suaderet obedientiam:
Tit. 2. 1. *Admone alios Principibus, & Potestatibus subditos esse
dictis obedire.* Nunc hoc te prætereat: *Dictis obedire,*
In c. 3. ad id est ad solum verbum præmissi. sic interpretatur D.
Tit. l. c. 1. *Non quod solum verbum non examinant, non
arguentes, non contradicentes, non obmutuantes.
Talem voluit Christus exhiberi Prælati o-
bedientiam: omnia quæcumque dixerit vobis, ser-*

uare & facite. Talem, ut quam, qualè D. Ber. ape-
ruit: *Fidelis obediens, nescit moras fugi crastinum,
ignorat tarditatem, præcipit præcipientem, parat scilicet
visus, aures audire, linguam voci, manus offerri,
sineri pedes: totum se colligit, vt imperantis cogit
voluntatem.* Talem D. Chry. miratur in Abraham:
cum enim Dei voce in imperantis audiuit: *egredere
de terra tua, & de cognatu, ne tua & veni
in terram quam monstrabo tibi.* Dicto citius alacri-
obediuit, nec vel semel replicauit, vllamque no-
nit quæstionem ex tatis quæ sibi poterant offerri,
& tu produceres, sed iter, non protractans, ag-
gressus est: *N scias quo iret, ait à postolus, nihil
aliud agere sollicitus, quàm D. i. præceptum sepo-
sitâ morâ, nullâ propolâ replicâ, neutiquam con-
tradice, s. adimplere.* Vt rem omnino singularem,
& perfectæ obedientiæ speculum, describit Spi-
ritus S. illam, quam in actu seruauit circumci-
sionis. Mandat illi Domius, vt seijsum, filium
suum Ismael, omnique circumcidat domesti-
cos: Actus hic erat molestus & dolorosus, maxi-
me viri; sæpe namque ex illo ad vltimam vitæ
metam ducebantur, vt patet in dichimitis: tanta
nihilominus tuit Abrahamæ ocedentia, vt extemplo
Dei sit executus mandatum, se ac filium Ismael
circumcidens tanta promptitudine, vt eodem ip-
so die omnes domesticos suos circumcidit:
quorum tantus fuit numerus vt ex solis vernacu-
lis, vltra trecentos censentur; quid dicendum
de filijs eorum, quorum procul dubio numerus
priorum excessit: ita vt fuisse videatur impossi-
bile: *Tulit Abraham filium suum & omnes vernacu-
los domus sue vniuersosque quos emerat, cum suis
mores, ex omnibus viris domus sue, & circumci-
dit carnem præputij eorum scilicet in ipso die sicut præ-
ceperat ei Deus.* Notatu indigna sunt illa verba *Sta-
tum in ipso die.* Hæc est enim perfectæ conditio
obedientiæ, non replicare, non excusationes ad-
dere, non impedimenta producere, non de die in
diem protelare, non vel vniuo m. mento remora-
ri.

Tu te ipsum interroga num talis erga Deum tua
sit obedientia, eiusque multos & quæ doqui-
in illa deficias, quid mirum si nec visum nec sa-
lutem adipiscaris? Mandat tibi Confessarius
vt bona à pauperibus direpta restituas: tibi
verò famam puellæ denigratam, clamnumque
relacias, tibi vero vt extrema laborantibus inopi-
piâ citius succurras elemosynis, tibi imponit ie-
iunium carnisque mortificationem quibus, eius
moris indecentes reprimantur. Numquid obedi-
stis? Numquid adimplestis. Hæc cæci estis, ipsa
veltra cæcitate deperdit. Hæc obedientiâ visum
cæcus

Ioan. 2. 5.
Ser. 2. de
S. Andrea
VI.
Obedi-
tia Apo-
stolorum
commen-
datur.
Hom. 5. in
Euang.
Gen. 3. c.
Lib. 1. de
prouid.
Dri.
VII.
Quæ o-
bedientia
fit vece-
faria.
Tit. 2. 1.
D. Tit. 2.
In c. 3. ad
Tit. l. c. 1.

Matt.
23. 3.
Ser. de
virtute
23. 3.
VIII.
Abra-
hæ ex-
tulatur
obe-
di-
ticia.
Gen.
17. 25.
Qualis
tua sit
vide, o-
bedientia

cæcus obruitur: *Veni vident* & talibus clarus oculis vt in tantam omnes saperentur admirationem: vt in dubium verterent num ille idem esset necne Schisma erat inter eos: Quidam enim dicebant, non est ipse: alij, esse videtur, sed diuersus est. Hoc dubium, hæc admiratio eorū qui cæcum tam probè nouerant, confirmat, ait

No. 56. in Ioann. D. Chrysol. magnitudinem miraculi, quia dubitant, num idem ipse sit: ille vero dicebat omnibus: *Quia ego ipse sum* per hoc tres virtutes demontans, vt ipse perpendit.

X. Prima est humilitas, qua non ipsum pudet suam à nativitate cæcitatē, suam inopiam, & transactam fateri calamitatem: hic etenim eximius est in viris Sanctis actus humilitatis, sicut in D. Paulo: *Ego sum minimus Apostolorum qui nō sum dignus vocari Apost.* : quoniam persecutus sum Ecclesiam Dei: Et iterum: *Qui prius sui persecutor & blasphemus & contumeliosus.* Secunda fortitudo: non enim timet furorem populi nec rabiem inimicorū Christi, insuper & se gloriae Christi ponit encomiastem: *Ego sum.* Tertia: gratiarum actio non enim acceptum occultat beneficium, imò hoc exoptat vt omnes seiant intelligant & videant quod Christus auctor esset hominū: cum tanta facilitate faciat & restituit defectuosa: sicut ille figulus, quem Deus huic eidem proposito conformiter ostendit Hieremias, qui vel semel tantū circummagendo rotam vas reparat: cōfractum tanque perfectū reddidit vt aliud esse videatur: *Fecit illud vni alterū.* Hæc eadē facilitate operatus est Christus: perficiens enim eius mandatum: *Abij, laus & vidi*: vt eadē usurpare verba videatur, quæ Cæsar, de quo Suetonius agens de triumpho eius Pontico, quem vt celebrius ageret aigne ostenderet qua facilitate illum sibi cōparasset, victoriæ dictum hoc præscripsit: *Veni, vidi, vici.* His videtur vt cæcus: *Abij, laus, & vidi.* Hoc est opus Dei, qui in istis tenebris manifestat, se quosdam ita illum illuminare vt spectatores miraculi de persona non parum ambigere videantur.

Hier. 18. 4

XI. Sic contigit D. Paulo, quem diuina sua luce Opus Dei circumfulsit, seque in virum alterum mutauit, mirabile, vt dubitarent an idem ipse esset: *Stupabant omnes, qui eum audiebant, & dicebant: Nonne hic est Gal. 1. 23. qui expugnabat in Hierusalem eos &c. Quomodo ergo nunc Euangelizat &c.* Hoc opus illud dicitur, quod effecit in Saul quando eum ex agasione vixit in Regem: etenim in virū mutauit alterum, & Samuelis illi dictum oraculum impletū fuit: *Mutaberis in virum alterum*, atque S. pag. *Immutauit ei Deus cor aliud.* Ita vt eum minus *Hieron. Bapt. de Lanna & Tom. III.*

illi cognoscerent, qui cum eo egerant frequentius, dicentes: *Quanā res accidit filio Cæ: Num & Saul inter Prophetas? Respondit, alius ad alterum, 9.*

1. Reg. 10. dicens: *Et quis pater eorum?* q. d. quod in questionem verterint, an ipse esset filius Cæ: tanta namque cum ipso consuetudine conuersari fuerant, vt ipsa negotiorum differentia ipsis in dubium reuocaret identitatem personæ. Et hæc optima foret cura si illi qui te cognoscebant, amplius non agnoscerent dicerentq; ad se inuicē: Hicæ talis est, quem vidimus vanitatis, losibus, temporisque iactura deditissimum? quomodo sic modo solitarius, sic pius, sic rebus diuinis totus consecratus: Hic ne talis est? qui prius de domo talis non egrediebatur, suæque vniuersæ luxuriosè dilapidabat facultates: quomodo nunc de monasterijs, de xenodochijs pedem non effert, & quidquid congregare valet expendit in elemosynas? Hæc ne talis est, mūdi muliebris inuētrix in choreis antesignana, cuius caput quælibet ventum instar labari circumferretur? quomodo nunc illa nulla honestior, nulla pudicior, nulla modestior? *Nonne hic erat cæcus qui sedebat in virum alterum iuxta D. Pauli consilium non semel ptepositum: Induite nouum hominem &c. 10.*

§. 23. Adducunt eum ad Pharisæos. *Trāst D. Ioannes vt ostendat, quod tenebra lucem non comprehenderint, imò superata sint, & ex processu quem insitiuunt, eorum conuicta sit pertinacia.*

I Am omnibus manifesta patet ex prædictis ab Euangelista, prima pars eius propositionis: *Lux in tenebris lucet.* Iam ad secundæ partis transit expositionē & confirmationē: *Et tenebræ eam non comprehenderunt.* Ad huius deductionē ostendit, qualiter tenebræ illæ Pharisæorū, Scribarūque infernale contra lucem insisterent, illa persecuti sint, minime tamen comprehendere poterint, illiq; manus iniicere: imo potius tenebræ ipsæ obscuriores enaserunt, lux autē ipsa splendidior. Attende quā bile lucem conentur impugnare: dum enim eam percipiunt in oculis huius cæci resplendentem, quem Dñs illuminauerat, vnanimis omnes in eius conspiciunt Christum ex: inctionem: quocirca cæcum illuminatū conuocant, eum examinant, discunt, inquirunt, interrogant, re interrogant, si forte non cōgruè & vniuersè in suis confessionibus loqueretur: vtque illi persuaderent, quatenus crederet impossibile quod tale quid homo ille posset efficere, insuper nec fieri posse, vt ille ipse fuisset cæcus, sed sibi hoc